

på en runsten vid Hovsgärde, Rasbo sn (L 296) ack. **toli**, sålunda ett *Tolir* (eller *Tolir*). Det förekommer även i ett par västgötska inskrifter L 1362 (T 24) **tulir**, L 1400 (T 108) **tulir**, L 1390 (T 32) **-ulir**.¹ Snarast är väl *Tolir* en kortform av *Þorleifr*. Jfr **tula** *Tola* Sö 179.

294. Hallsveden, Grödinge sn, Svartlösa hd.

Pl. 197.

Litteratur: D 8vo 86. Ransakningarna 1667—84.

Avbildning: Dybeck a. a.

I fjärdingsmannen Anders Jenssons förteckning år 1686 över runstenar i Grödinge sn (se ovan s. 262) säges, att »oppå skougen Hallsveen ähr een stoor Runsten som står oppe». Hallsveden är namn på den stora skog, som från gården Hall i Östertälje sn sträcker sig söderut utmed Hallsfjärden i Östertälje och Grödinge socknar. Med ledning av dessa uppgifter anträffades stenen av R. Dybeck, som i *Svenska runurkunder* 2 (1857) avbildat densamma. »Stenen står», säger Dybeck, »vid en sämre körväg, som från trakten av gården Hall löper söderut nästan genom hela skogen». Av senare forskare har den emellertid icke kunnat återfinnas.

Stenen var enligt Dybeck »fem tum tjock och af vittrig, glimrande stenart». Den var drygt 3 alnar hög (= 1,80 m.) och ungefär hälften så bred. På v. sidan var ett stycke bortslaget, varigenom några runor gått förlorade.

Inskrift:

× **uifastr** × **ihuiþr** × **litu** × **raisa** × **at** × **ulf** × **faþur** × **sin** ×
 5 10 15 20 25 30 35

Vifastr [ok *Sigviðr* letu *raisa* at *Ulf*, *faður* sinn.

»Vifast och Sigvid läto resa efter Ulf, sin fader.»

Till läsningen: Efter 7 r torde på det bortslagna stycket av stenen ha funnits plats för ordet **auk**, skiljetecken × och ytterligare en runa, den första i det följande namnet. Otvivelsaktigt är Dybecks suppling av detta, **sihuiþr**, riktig.

De tre mansnamnen äro alla tämligen vanliga i vikingatidens inskrifter. *Vifastr* se Sö 282, *Sigviðr* Sö 116, 124, 171, 276.

295. Skälby (nu Lövstalund), Grödinge sn, Svartlösa hd.

Litteratur: Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, *Miscellanea* (hs F h 31 i Kungl. Bibl.); R. Dybeck, *Svenska runurkunder* 1, s. 8, 2, s. 40, Runa (fol.) 1 (1865), s. 85; Reseberättelse 1862 (ATA).

Enligt uppgifter av fjärdingsmannen Anders Jensson år 1686 (se ovan s. 262) funnos »i Skählby Sätegård 2 Runsteenar, dhen Ena står oppe och dhen andra ligger omkull». Av dessa finnes numera endast en i behåll, Sö 296. Den andra måste emellertid åsyftas i en anteckning av J. Peringskiöld om en runsten vid Skählby i Grödinge sn med inskrift **han va iguarsun**.

Dybeck har flera gånger sökt efter denna andra Skälby-sten. Han fann den aldrig, men väl mottog han säkra meddelanden, att den trettio år tidigare (sålunda omkring 1825) varit i behåll. »Hr Räntmästaren H. Schlytern har för mig berättat, att han för omkring trettio år sedan sett och afritat en Runsten, hvilken stått vid vägen, som leder upp till boningshusen.»

¹ Möjligen också L 603 Salmunge, Skederids sn (Uppl.): **þulir**; se E. Brate, *Svenska runristare*, s. 120 f.